

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLISKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.
STEV. (No.) 21. CHICAGO, ILL., SREDA, 6. FEBRUARJA — WEDNESDAY, FEBRUARY, 6, 1924. LETO (Vol.) X.

Slovenski kat. shod v Chicagi.

(Nadaljevanje.)

G. Predsednik je govornico v imenu naselbine lepo zahvalil za lepe navduševalne besede. Želel je, da bi njen govor obrodil obilni sad med našim ženstvom v naselbini in drugod.

V tem trenutku pa je prišel v dvorano župnik župnije sv. Štefana preč. g. p. Kazimir Zakrajšek. Navzoče občinstvo, ga je pozdravilo z navdušenim ploskanjem. Predsednik je takoj naznanil občinstvu, da je ravno prišel iz misijona, ki ga je vodil med Slovaki na severni strani mesta domači g. župnik in ga je povabil k besedi, da izreče svoje mnenje o shodu in drugem. G. župnik je nastopil burno pozdravljen od občinstva. Ker od njega nismo prejeli spisanega govora zato bomo omenili le glavne predmete, o katerih je govoril.

V najlepših besedah je pozdravil navzoče občinstvo, glavne uradnike K. S. K. Jednote in celi shod. Občinstvu kot prirediteljem shoda je podal več važnih nasvetov, kako moramo začeti delati, ako hočemo pri tem velevažnem delu doseči kak uspeh. Njegovi nasveti polni zdravega koristnega nauka za resno delo za narod so veliko vredni.

Med drugim je tudi povdarjal o veliki potrebi pravih nesebičnih narodnih voditeljev. "Kjer so dobri navdušeni voditelji, tam je tudi narod dober in navdušen" je povdaril. Končno je čestital v lepih besedah sklicateljem katoliškega shoda v Chicagu, zlasti pa začetniku prirejanja takih shodov po Ameriki novemu predsedniku K. S. K. Jednote, Mr. Antonu Grdina. "S tem se začneja za katoliške Slovence v Ameriki nova doba, in ta mejnik te dobe zastavlja novi predsednik K. S. K. Jednote, Mr. Grdina!" (Živahno ploskanje med občinstvom.)

Dalje je priporočal glavnim uradnikom K. S. K. J. kot tudi drugim, da naj skušajo narod za interesirati za dobre ideje. Kajti ideje so ki zmagujejo. Narod brez idej ni nič, je krepko povdaril g. župnik. Njegovemu govoru je občinstvo dolgo neprekinjeno ploskalo.

Predsednik se je preč. g. župniku najlepše zahvalil za lepe koristne nasvete in je prosil vse navzoče, naj skušajo po teh nasvetih uravnati svoje delovanje na polju katoliškega prepričanja. Nato pa je predstavil občinstvu govornika Mr. Fr. Opeka predsednika nadzornega odbora K. S. K. J. iz North Chicago, Ill., ki je nastopil burno pozdravljen.

Tudi od tega govornika nimamo spisanega govora. Pač pa bomo omenili predmete, o katerih je v svojem govoru razpravljal. Mr. Opeka je občinstvu povedal, da ga izrečno veseli in si šteje v veliko čast, da je danes navzoč na tem velepomembnem shodu. Želel je, da bi navdušenje ostalo trajno med vsemi navzočimi, in da bi se enako navdušenje za vse dobro razširilo tudi v vse druge slovenske naselbine. Nadalje je govoril o glavnemu odboru K. S. K. Jednote, ki je ravno nastopil dobo novih treh let. Priporočal je navzočim, da naj pridno zasledujejo njegovo delo in da če bodo videli, da odbor pridno dela mu naj dajo zato tudi primeren kredit. "Ne kritizirajte nikdar preje, ne enega ne drugega, dokler se o tem o čemur kritizirate dobro ne prepričate," je dejal Mr. Opeka. Nato je še čestital vsem občinstvu za tako lepo udeležbo in sklicateljem shoda. Njegovemu govoru je ljudstvo v dvorani živahno ploskalo.

Predsednik je govornika zahvalil za lepi govor in nato je naznanil občinstvu, da slednja točka na programu je solospjev "Uspavanka," ki jo bo pela solistinja Miss Ernestina Walker ob spremljevanju kitare, katero je igrala Miss M. Kočvar.

Pesem, katero je pela tako ljubko Miss Walker je naredila na občinstvo tako velik utis, da so mogle ponovno nastopiti.

Takoj za tema pa sti nastopili v dvospevu Miss Mary Omerzel in Miss Štefi Kočvar. Te dve so pele pesem "Gorenjke." Pevki sti želi sijajno pohvalo od strani občinstva za lepo petje.

Zatem je predsednik predstavil občinstvu naslednjega govornika Mr. Johna Zulicha nadzornika K. S. K. J. iz Clevelanda, O. Njegov govor se je glasil:

"Bratje in sestre K. S. K. J. in farani fare sv. Štefana!" Predno nadaljujem s svojim kratkim govorom, vas kot nadzornik Jednote iskreno pozdravljam. Ne morem se primerjati svojim pred-govornikom, kateri so vam povedali toliko krasnih, za narod koristnih idej, ter orisali nove načrte za napredek K. S. K. Jednote v bodočnosti.

Kot tri leta nadzornik Jednote opazujem, da članstvo

(Dalje na 2. strani.)

AMERIŠKE VESTI.

— Washington. — V kapitolu je vse zavito v žalno obleko in žaluje za svojim nekdanjim predsednikom Woodrow Wilsonom. Prezident Coolidge je ukazal običajno tridesetdnevno žalovanje po vseh vojaških postajah, kjer koli plapolta zvezdnata zastava. Zato bo tekom prihodnjih trideset dni zastava potegnjena po vseh krajih samo do polovice droga, kar pomeni znak žalovanja.

— Washington. — Zvezni kabinet je sklenil z vsem svojim vplivom podpreti Mellonove načrte za redukcijo davkov. Mellonovi predlogi bodo najbrže sprejeti, ako le ne bodo republikanski uskokci v opoziciji z demokrati.

— Oklahoma City. — V nedeljo popoldne, ko je dospela brzjavka iz Washingtona, se je zbralo na tukajšnjem mestnem prostoru do 10 tisoč meščanov, ki so izkazali znak žalovanja za umrlim predsednikom Woodrowom Wilson.

— Jefferson City, Mo. — Trije kaznjenci so danes v tukajšnji državni kaznilnici prežagali omrežje in ušli na prost. Stražnika James Hart, ki je stražil kaznilnico so umorili. Našli so ga s zvezanimi rokami in nogami na hrbtu ležati in s zamašenimi ušmi. O pobeglih kaznjencih ni nobenega sledu.

— New York. — Prohibicijo ob obrežjih Združenih držav čuva velika armada. To službo vrši 75 poveljnikov, 261 zveznih agentov in komisarjev in 2,205 vojakov. In kljub temu uhajajo kontrolantari na debelo z rumom in raznimi likerji v deželo.

— Kansas City, Mo. — Eksplozija, ki se je pripetila v glavnem delu mesta na nepojasnen način je povzročila požar, ki je naredil do \$150.000 materialne škode. Ena oseba je pri tem zgubila življenje in par oseb je dobilo nevarne poškodbe.

— New York. — William H. Anderson državni superintendent antisalonske lige v državi New York, ki je obdolžen raznih škandalov, bo napravil priziv na najvišje sodišče. Njegov slučaj zagovarja odvetnik Whitman, bivši newyorški guverner.

— Sparta, Tenn. — Kakih dvajset milj od tukaj so prohibicijni agentje zasledili v govorju skupino proizvajalcev ta kratkega "Jaka." Med njimi in munšajnari se je vnel boj. En deputy šerif in dva munšajnaria sta padla v boju. Ostali munšajnari so pobegnili v gore.

— Logansport, Ind. — Mrs. Alice Rickard 32 let stara in mati sedmih nedoraslih otrok je umrla za spečo bolezen, ki se je začela pojavljati v tem okrožju. Zdravniki po vsej okoliici so pridno na delu, da bi razsajajočo bolezen omejili.

— Sioux City, Ia. — John Ruba Le Mars spoznan morilec prve vrste je bil predčerašnjim od tukajšnje porote obsojen v dosmrtno ječo. Obsojenec je lanskega 20. novembra umoril nekega farmarja Harolda Oakesa.

PRIPRAVLJANJE ZA WILSONOV POGREB.

Pokopani bo jutri popoldne. — C. H. McCormick iz Chicago bo nosilec krste. — Pogreb bo popolnoma privatni.

— Washington, D. C. — Največji mednarodni idealist Woodrow Wilson leži na mrtvaškem odru. Ves vesoljni svet sprejema vest o njegovi smrti z velikim začudenjem. Sožalje brzojavke dežuje iz vseh delov sveta v Washington, vse izraža globoko sožalje radi smrti velikega moža. Številni njegovi prijatelji, katerih ni malo bodo prišli v tisočerihi masah na njegov pogreb, ki se bo vršil jutri v sredo popoldne ob 3. uri.

Nosilci krste bodo predsednikovi osebni prijatelji, med katerimi bodo tudi C. H. McCormick z Chicago. Pogreb se bo obdrževal popolnoma privatno.

Skoro po vseh mestih po vseh cerkvah bodo imeli posebno žalna opravila za pokojnim predsednikom Wilsonom.

NOVA REVOLUCIJA SE BLIŽA ŠPANIJI.

Madrid. — Iz poluradnih poročil je razvideti, da sedanjí španski diktator ne bo dolgo vladal v Španiji. V armadi vlada baže veliko nezadovoljstvo proti njemu. In ker je on slonel edino na bajonetih in puškah je pričakovati v kratkem novega preobrata v Španiji.

KAFANDARIS BO SLEDIL VENIZELOSU VLADI.

Atene. — Grški provizorični regent, je v soboto naprosil bivšega ministra za notranje zadeve Kafandarisa, da naj formira nov kabinet. Venizelos pravi, da se ne bo vtičal v državne zadeve, dokler bodo politične razmere na Grškem tako zamotane.

METEOR PADEL V OCEAN.

Davtona, Fla. — V ponedeljek pravijo, da je treščil blizu tukajšnje floridske obale velik meteor v atlantiški ocean. Na nebu so opazili velikanke utrinke. Raziskovalci pravijo, da bodo iskali meteor.

— Samo tri nove naročnike na Edinost Vam prinese lep pozlačeni križ 12 col in pol visok. Pojdite na delo še danes!

POZOR ČITATELJI!
V kratkem bomo pričeli objavljati v našem listu zanimivo izvirno povest
"SLEDI MEDVEDJIH KREMLJEV."

Povest govori o prvih kolonistih, ki so se naseljevali proti zapadu in o misijonarjih, ki so prihajali med tedaj edine prave ameriške domačine Indijance. Povest je zelo zanimiva in opozarjamo na njo cenjene čitatelje, že danes. Agitirajte tudi za nove naročnike, da se naroče na list pravočasno, da bodo čitali povest od začetka.

Glas iz Dolenjske Metropole.

NOVOMEŠKE VOLITVE MORDA NE BODO VELJAVNE. ŠMIHELKA CERKEV DOBILA NOVE ZVONOVE.

(Izvirni dopis za "Edinost".)

Vi v Ameriki se boste čudili, če govorimo o dolenjski metropoli, kajti tam ste vajeni gledati res svetovna mesta, ki zaslužijo ime metropole, kakor je Vaša Chicaga v središču Zveznih držav. No mi na Slovenskem smo navajeni skromnejših razmer in tudi mestecam manjše važnosti privedamo ponosne nazive. In še zdaj, ko se je Novo mesto povečalo za tretjino prebivalstva, a zemljišnega obsega pa še več.

Vaša "Edinost" je že poročala, da so bile vsled priklonitve Kandije potrebne nove občinske volitve, ki so se vršile 23. decembra 1923. No boste mislili, zdaj pa nastopi nov župan, ki bo čuda delal. Ob volitvenih shodih in po lepkih so stranke obljubovale, da mora nastopiti nova doba tudi za Novo mesto. A glej nove ovire. Rezultat volitev je bil naslednji: 1) Demokrasko-samostojna pod nazivom: gospodarska stranka je dobila 248 glasov in 10 odbornikov, 2.) Slovenska ljudska stranka 156 glasov in 6 odbornikov, 3.) Stranka reda in dela — narodni socialci, socialni demokrati in radikalni disidenti 153 glasov in 6 odbornikov, 4.) Radikalna stranka 66 glasov in 3 odbornike. Nobena stranka ni dobila absolutne večine. Torej kompromis. Govorilo se je, da se zvežejo demokrati pa radikali 10 in 3 je 13, nasprotno pa ljudska stranka in socialisti 6 in 6 je 12 glasov. Med prazniki o Božiču pa se raznese glas, da se je stranka dela in reda pritožila proti volitvam, baje ker se pri škrlinjah in štetju ni pravilno postopalo. Kaj je na tem, odločila bo vlada, ko reši priziv. Do tedaj pa morajo meščani potrpeti in čakati ali novih volitev ali pa volitve novega župana.

Mej tem vodi gerent dr. Gregorič mestno županstvo. Čuditi se je njegovi radikalni stranki, ki jo je prav za prav on v življenje poklical, da ga ni postavila na prvo mesto volilne liste, ampak na tako, da je propadel. Dr. Gregorič se lahko uči iz tega, da je plačilo tega sveta pač nevaležnost. Ali pa so si mislili radikali: ne izzivajmo ljudstva, ki z njegovim gerentstvom ni kaj zadovoljno, kakor kaže n. pr. slučaj, da je dal mestne njive znova v najem ter zakupnino silno povišal, za njivico do zdaj 200 kron kar povišek za dva tisoč kron. Ubožni meščani so zgubili še ta pridelek za preživljanje. Socialna poteza pač to ni.

Prav isto nedeljo pred Božičem, ko so bile volitve, smo imeli priliko videti v mestu, lepo slavnost, ki so jo priredili sosedje Šmihelčani ob vožnji novih zvonov za svojo župno cerkev. Po deseti uri dopoldne se je od mestnega kolo-dvora razvila lepa povorka z czašanimi zvonovi. Kapitelj-

ski zvonovi so prijazno pozdravljali nove sosedje, godba jih je spremljala, Orli na konjih in peš so delali špalir, odlični možje odborniki so šli pred njimi ter jih odložili na oder pred župno cerkvijo. Popoldne je bilo blagoslovljenje zvonov, kateri so bili na badnik potegnjeni v stolp in na Sveti dan so že tri zvonili in ko je bil po praznikih še veliki zvon pravilno obešen, je vse željno pričakovalo, kak bo vspeh, ali se bo doseglo prejšnje zvonjenje. In zgodilo se je, kar poje narodna pesem:

"Oj harmonija nebeška,
Ko zvonovi zazvone —
In Šmihelčanom čez hrib in plan —

Nosijo pozdrav vsak dan! ... In res štiri harmonično ubrani zvonovi tako mило pojo, da prevzamejo človekovo srce. Župljani so polni hvale in zadovoljnosti. Gospod knezoškof dr. Jeglič, ki ni mogel priti jih posvečevati, je pa porabil pobožno nedeljo v to, da je v pridigi pohvalil vne-mo župljanov za čast Božjo. Prevzvišeni se je par dni mudil v zavodu šolskih sester, katerih več jih je naredilo obljubo, med njimi tudi sorodnica onega dobrotnika iz Londona, ki je dal prizidati novi trakt s prostrano kapelo in dvorano, kar si je Presvetli ob tej priliki ogledal in se potem po obisku kapitelja skozi mesto zvečer odpeljal na kolo-dvor.

Požrtvovalnost Šmihelčanov za zvonove je velika, a vkljub temu — čujemo — troški še niso pokriti. Vi Šmiheljski rojaki v Ameriki bi zelo ustregli s kakimi dolarji. Teh-trica sv. nadangelja Mihaela Vam povrne obrest.

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vseh obdelav.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večerj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 Din	\$ 6.50
1.000 Din	12.00
2.500 Din	31.50
5.000 Din	62.50
10.000 Din	124.00
100 Lir	\$ 5.00
200 Lir	10.00
500 Lir	24.25
1.000 Lir	47.25

Pri pošiljках nad 10.000 Din. in nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato ne pošiljajte nakažejo po cenah onega dne, ki mi sprejemna denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICIL PO POSTI KAKOR TUDI BRZJOVNO.

Vse pošiljke naslovite na — SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESARK
70 — 9th AVENUE, NEW YORK CITY.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Disciplina mora vladati tudi v delavskih organizacijah.

Kjer ni discipline in reda, tam vlada anarhija. To velja za družino, organizacije, države in celo človeško družbo. Pri vsaki stvari morajo biti voditelji in ti morajo imeti oblast nad drugimi, sicer njih vodstvo ni vredno piškavega oreha, ker je brez autoritete.

Bolj kakor kje drugje, je potreba discipline v delavskih organizacijah. To smo zlasti videli v organizacijah združenih ameriških premogarjev. Konvencija združenih premogarjev se je vršila te dni v Indianapolisu, katere se je udeležilo veliko število lokalnih zastopnikov. Večina delegatov je glasovala za disciplino v organizaciji.

Stavka v Novi Škottiji je bila nepotrebna za premogaje. Ti na podlagi pogodbe ne bi smeli zastavkati. Na stavko so šli radi jeklarskih delavcev, da tem pomagajo do hitrejših zmage, kateri so stavkali proti tisti družbi, za katero so delali premogarji. Iz bratskega stališča je to lepo. Pomagati so jim hoteli kot bratom sodrugom. Toda niso se pa spomnili, da jeklarski delavci in premogarji so dvojni različni delavci, in da imajo vsak za sebe pogodbo narejeno. Premogarji so imeli podpisano pogodbo z British Empire Steel Co. in je veljala do 5. januarja 1924. Predsednik združenih premogarjev je proti stavki protestiral in zahteval, da uradniki 26. distrikta prekličijo stavko. Uradniki se niso zmenili za Lewisov poziv, zato je on strogo nastopil za disciplino v organizaciji in 26. distriktu odtegnil čarter in s tem odstavil istočasne uradnike 26. distrikta. S tem se je silno zameril radikalnim elementom v organizaciji, ti so se zakleli, da bodo na konvenciji strmoglavili Lewisa.

Konvencija se je vršila in Lewis je obrazložil svoj položaj. Kot odločen za disciplino je povedal, da delavci morajo spoštovati dano besedo v pogodbah, če hočejo ostati močje. Pametni elementi so se z njim strinjali in so s tem z večino odobrili, da disciplina mora vladati v organizaciji.

Pa še več, zmerni elementi niso odobrili samo to, oni so dali veliko nezaupnico vsem radikalnim elementom. Tako naprimer v posebni resoluciji silno obsojajo delovanje radikalnega komunista Fosterja.

Tako torej vse kaže, da ameriško delavstvo se ne da kar tjavendan farbat od kakih komunistov, kakor kaki slovenski nezavedneži od lawndalskih prekucuhov. Vsi poizkusi so brez uspeha.

Ne anarhija in ne nepremišljeni nastopi delavstva ne bodo dosegli uspehov. Dosegli pa jih bodo vedno dobro premišljeni nastopi, voditelji močje, ki jim je pogodba častna beseda, katero je treba kot tako izvršiti in isto spoštovati. In to je pa tisto, ki ji pravimo disciplina.

Kdor vam poje na uho, da se bodo delavske razmere izboljšale potom drugačnih nastopov, ta vas pošteno blufa in farba. S silo boste našli samo proti silo. Nasprotno pa, lepa beseda vedno lepo mesto najde.

ŠKANDAL NA DELAVSKI VESELICI.

Chicago. — Med chikaškimi organiziranimi šofirji neprenehoma vlada prepir. Še ne dolgo so ustrelili svojega delavskega voditelja. V soboto pa so priredili vozniki avto trukov svojo plesno letno veselico v dvorani na Ashland ave in Van Buren street. Nekako ob 1. uri ponoči so prišli v dvorano razgrajči do smrti. Policija je sicer aretirala tri osumljence. Vzrok tega škandala je baje zopet ži.

Zameti na progi.

Sneg v Slavoniji in Vojvodini dela prometno vedno večje ovire. Vlaki ne morejo naprej in imajo ogromne zamude ali pa sploh ne vozijo. Orijentekspres prihaja v Ljubljano šele drugi dan. Včerajšnji beograjski brzovlak je obtičal v Vinkovcih ter ne more naprej. Po vesteh, ki smo jih prejeli tekom včerajšnjega dne v celem jugovzhodnem delu države zopet hudo snežega škandala je baje zopet ži.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

New York, N. Y.

— Živahno gibanje na društvenem polju je pri nas v novem letu. Meseca januarja je bila vsako nedeljo kaka prireditve, "Slavec" jo je imel celo v soboto zvečer pri Čehih. Do posta je že tudi vsaka nedelja določena za prireditve bodisi v New Yorku ali v Brooklynu in sicer:

3. febr. sklep cerkvenega bazarja v New Yorku.

10. febr. igra dr. sv. Jožefa v Brooklynu.

17. febr. igra dr. "Domovine" v New Yorku.

24. febr. igra dr. sv. Frančiška v New Yorku.

2. mar. igra dr. Danice v Brooklynu.

— Naslednji so bili kršeni v jan.: 1.) Marija Danica, stariši Končan Ciril in Antonija, botra John in Marija Habjan. 2.) Pavla, stariši Peter in Pavla Petek, botra Ignacij Vez in Zofija Vilar. 3.) Vincenc Jožef, Henrik Mihael; dvojčka, oba čvrsta dečka, stariši: Fr. in Ana Erklavec, botra Jožef in Ana Kepec.

— Poročeni naslednji pari:

1. Peter Bukavec in Slavka Gašpare, oba iz Osilnice.

2. Mihale Vavpotič in Angela Kožar, oba iz Doba.

3. Matej Rauch in Ana Curl, oba iz Banjeleke.

Na sklicih so:

John Nachtigal iz Mengša in Julija Janež iz Domžal.

Frank Pogačar iz Komende in Marija Karmelj iz Loke.

— Mrs. Mary Jazbec je bila operirana v Misericordia Hospital na 86. cesti. Operacija je srečno prestala in upati je, da se kmalu povrne ozdravljena k svojim domačim.

— Mr. Alojzij Pelič je bil ponesrečen po avtomobilu. Zjutraj ob pol šesti uri je šel kakor po navadi na delo in za njim je pridrvel avtomobil in ga smrtnonevarno povozil. Pripeljali so ga v Bellevue bolnišnico na 26. cesti, kjer se je šele zvečer zavedel. Kljub hudim poškodbam se je v nekaj tednih toliko pozdravil, da se je mogel povrtni k svoji družini.

Poročevalec.

Shrabane, Pa.

Sporočiti moram, da smo dobili pred kratkim na Aleksander Place svoj poštni urad in sicer se imenuje "Shrabane". Prosim, da bi odsej pošiljali vse časopise na ta naslov. Več vaših naročnikov, ki so spadali doslej pod druge poštne urade, spadajo odslej tudi pod to pošto.

Se vam lepo zahvalim za Vaše lepo božično darilo, ki mi bo v trajni spomin.

S pozdravom,

Miss Frances Mohorich.

Eveleth, Minn.

Sprejmite par vrstic tudi iz naše naselbine. Malo kdaj se sliši od nas, pa še tedaj po večini same žalostne novice. Dne 28. januarja je preminula tukaj dobro znana Mrs. Frances Greben v starosti 48. let.

Pokojna je mnogo pretrpela v boleznih. Trpela je na nekem izrastku, katerega ji zdravniki niso mogli omejiti. To je ji tudi povzročilo smrt. Ranjka zapušča 3. sinove in štiri hčere. Pogreb se je vršil zadnji četrtek iz cerkve sv. Družine. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik Rev. Father Leskovec. Pogreba se je udeležilo veliko število njenih prijateljev in prijateljic žalujoče družine. Naj ji sveti večna luč in naj počiva v miru!

Poročevalec.

Forest City, Pa.

Nahajamo se v letu živahnega političnega gibanja. Saj to leto bo zopet odločilo, kdo bo vodil našo veliko deželo, ki se razprostira od Atlantika do Tihega morja in od mehan-

skega rta tja gori do ledene Kanade. Predsedniški kandidati bodo kmalu nominirani in borba za zmago pri volitvah bo trajala z vso politično besnostjo tja od 4. novembra, ko bo nam povedano, kdo bo tisti srečni, ki bo vodil našo deželo prihodnja štiri leta. Samohvale, obljubovanja bo na cele tone. To je stara naveda vseh političnih kandidatov. Po zmagi pa navadno zapro vrata svojega urada in si mislijo: obljubiti in dati to je preveč. Naj bo, kar sem obljubil, to naj ostane, a dati tega pa ne morem.

V Indianapolisu se vrši te dni premogarska konvencija. Od nje se pričakuje mnogo, ako bo storila svojo dolžnost. Glede štiri letne pogodbe se dela mnogo med različnimi delegati. Ako bo pa ta predloga prodrla je pa za enkrat še vprašanje. Seveda je treba pomniti, da je boj proti kapitalističnim družbi ne bo pojenjal. Ta se ne bo tako podala, treba bo še marsikaterega boja proti njim.

Poročati moram zopet žalostno vest, da je umrla predzadnja nedeljo Mrs. Joseph Jerina v Mercy Hospital v Wilkesbure. Pokojna je morala na nevarno operacijo, katere ni prestala, a je ji mogla podleči. Tukaj zapušča žalujočega soproga in sestro Mrs. Jos. Peterlin. Pokopana je bila iz cerkve sv. Jožefa. Žalujčim sorodnikom globoko sožalje. Pokojni pa R. I. P.!

Kaj več zopet prihodnjic

Poročevalec.

Soudan, Minn.

Da ne bo šel veseli predpušni čas kar tako mimo nas, da bi še za njega ne vedeli, zato sta poskrbela ženini Mr. Antonio Zalar in nevesta Miss Julija Štepan. Poroka se je vršila dne 14. januarja. Da so se na svatbi dobro imeli mi ni treba posebej poročati. Bilo je vsega dovolj kakor se za take svete čase spodobi. Nove-mu zakonskemu paru želim kar največ sreče in božjega blagoslova!

Dne 18. januarja je umrla tukaj gospa Marija Nemanič v starosti 75 let. Na bolniški postelji je ležala nad dve leti. Bila je večkrat prevedena s sv. zakramenti. Tukaj zapušča žalujočega soproga in dve hčeri obe že omožene. Ena je že drugič omožena, druga pa je že vdova. Zapušča tudi enega sina, ki je še samec.

Vreme imamo tukaj zelo mrzlo. Zlasti januarja je en čas pritiskalo, da se ni bilo za pokazati iz hiše.

Konečno vse soudanske čitatele je najlepše pozdravljam, kakor tudi vse druge širom Amerike!

F. L.

Detroit, Mich.

Čenjeni g. urednik: — Prosim objavite moj par vrstic v vaš priljubljeni list Edinost. Ravno kar sem prečital lepe govore v Edinosti od glavnega predsednika in glavnega tajnika K. S. K. Jednote. Da je bilo na shodu velikansko nautušenje je gotovo, saj se mene, ki sem govore prečital je nautušilo do kraja. In novi Duhovni vodja K. S. K. Jednote Rev. Luka Gladek, kako krasne besede je govoril. Vidi se, da je nautušen go-spod za vero in narod.

Jaz čestitam vsem slavnim govornikom, ker v resnici vsi so veliko dobrega povedali. Vaš list Edinost sem dal vsem tukajšnjim sosedom čitati. Naj sprevidijo, da se tudi na naši katoliški strani pridno dela za dobro stvar.

Se enkrat čast glavnemu odboru KSKJ, in vsem govornikom, ker jo v resnici zaslužijo. Pozdrav!

A. K. naročnik.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

nepriznava nadvlade Jednotinih uradnikov, le to ne gre mnogim v glavo, kako bi mogel biti en uradnik več kot navaden član. Ampak bratje in sestre vsi ne moremo biti uradniki Jednote, za to so izvoljene le osebe na konvencijah, katerim je izročeno vodstvo Jednote. Za to vas prosim, da dokler boste videli, da odbor vodi Jednoto po vaši volji, da mu stojite na strani kakor stebri, kadar boste pa sprevideli da odbor ne deluje po vaši volji potem kritizirajte, in vsaka taka kritika bo dobro došla. Vemo, da smo v preteklosti veliko zamudili, ampak vidnim možem še ni prepozno vpeljati pravo pot za napredek K. S. K. Jednote.

Slišali ste predsednikovo platformo, in kot takemu ne smemo metati polen pod noge, ampak stopiti njemu na stran, ter mu pomagajte, da uspešno izpelje svoje načrte za blagor in napredek K. S. K. Jednote.

Bratje in sestre, 35 let je minulo, ko je trta v dolenski gorici se pričela sušiti, kmetje so razočarano gledali kaj je vzrok da trta omaguje, obračali so se na vse strani za pomoč, in ko so zadevo preiskali drevorejski učenjaki, so se izrazili, da je moč okoli korenin opešala, in če bi bili kmetje tem koreninam dali novo moč o pravem času, bi trta gojila mladike še mnogo let.

Čenjeni, o trti govorim, o K. S. K. Jednoti pa mislim, da tudi njo je potreba varovati z največjo previdnostjo, da se bo čezdalje bolj razvijala in procvitala še mnogo let, živeli!

* * *

Nato so se prečitale brzojavne in pismene čestitke, ki so dospele iz raznih naselbin. Glasile so se:

STEELTON, PA.

Slov. Kat. Shod v Chicago: — Slavnim zborovalci in častita duhovščina! Bodite pozdravljeni! Želimo Vam veliko uspeha za napredek K. S. K. J.

Dr. sv. Alojzija, 42, K. S. K. J. A. Malešič.

CALUMET, MICH.

Katoliški shod: — Pozdravljeni zborovalci in gl. uradniki K. S. K. Jednote na važnem shodu. Obilo sreče in dobrega vspeha za vero, narod in rast K. S. K. Jednote!

Math F. Kobe, Mike Gregorich in Mrs. Sterbentz.

SHEBOYGAN, WIS.

Slov. Kat. Shod v Chicago: — Srčno pozdravljeni katoliški možje in žene! Po dolgih letih truda in boja za vero našega naroda, smo mi slovenski duhovniki doživeli dan boljše bodočnosti. Danes s ponosom občudujemo vaš nevstrašen nastop za sv. vero. Vi zavedni možje in žene ste naše upanje in vaša zmaga je edina rešitev našega naroda. Vsa čast in priznanje glavnim uradnikom K. S. K. Jednote, ki so se takoj v začetku zavzeli za katoliško misel. Živeli na mnoga leta in Bog naj blagoslovi vaše delo za vero in narod!

Rev. James Černe.

Pisma, ki smo jih prejeli ob tem shodu.

CLEVELAND, OHIO.

Slovenski kat. shod v Chicago: — Sporočite, da mi je ne mogoče se udeležiti shoda. Želim pa, da bi ta shod najlepše vpsel in rodil najboljše sad za K. S. K. Jednoto in za vse katoliško misleče Slovence v Ameriki! — Vam udani John Gornik.

WEST PARK, OHIO.

Slavnim zborovalcem na katoliškemu shodu v Chicago! Društvo Presvetege Srca Jezusovega šteje 172, K. S. K. Jednote iskreno pozdravlja vse katoliške Slovence na tem velevažnem katoliškem shodu v Chicago ter jim čestita k njihovem navdušenemu nastopu.

Dal Bog, da bi ta shod obrodil veliko dobrega sadu za našo sv. vero in slavno K. S. K. Jednoto in vašo cenjeno slovensko naselbino v Chicago.

Iskrene pozdrave

Josip Grdina, tajnik dr. 172. K. S. K. J.

* * *

Vsako posamezno brzojavko in pismo, ki se je občinstvu prečitalo so z navdušenim ploskanjem sprejeli. G. predsednik je ob koncu čitanja pozdravnih brzojav in pisem pozival občinstvo kviško in vsi skupaj so z gromovitim glasom zaklicali pošiljateljem istih trikrat: "slava!"

Nato so nastopili zastopniki in zastopnice društev: Prvi je bil pozvan k besedi zastopnik društva sv. Štefana 1, K. S. K. J. Mr. Frank Banich. Govoril je:

"Častita duhovščina, spoštovani gl. odborniki in občinstvo!

Kot zastopnik dr. sv. Štefana 1. K. S. K. J. Vas najlepše vse pozdravljam, zlasti ves glavni odbor K. S. K. Jednote, ki je prišel k nam na ta shod in s tem tako povzdignil slavnost današnjega dne. Vsem tem najlepša hvala. Drugega pa že ni mnogo za govoriti. Vsa vprašanja so že temeljito obdelana. Vendar čutim pa se poklicanega, da spregovorim par besedi ob tej priliki tega shoda, in sicer o možu, ki ga visoko čislam, kateri je navdušen katoličan, kateri se je mnogo trudil za svojo naselbino in za Slovence v Ameriki sploh. Pred dobrimi 20 leti sem ga spoznal, ko me je kot društveni predsednik v Clevelandu pri dr. sv. Vida 25. sprejel v društvo in K. S. K. J. Opazoval sem njegovo delovanje Zato svoje delovanje je doživel tudi kako nehvaležnost, kakor sem jo tudi jaz včasih in marsikateri drugi. Vendar mož ni odjenjal, to ga ni zadržavalo on je delal naprej za narod in ta mož je sedanjí predsednik K. S. K. Jednote, ki je danes tu navzoč na tem shodu in to je naš sobrat Mr. Anton Grdina. (Ploskanje.)

Chicaška slovenska naselbina je bila ena izmed prvih naselbin, ki se je vedno rada borila za principe in pobijala nasprotno stranko. Ko smo dobili za župnika fare sv. Štefana pokojnega Fathra Sojarja je ta v prvih letih vodil živahen boj proti nasprotnikom. In dosegel je celo, da je njihov voditelj bil kaznovan za eno leto v ječo, ker je preveč bogokletno pisal in slepil narod. Toda že v tistem času se je videlo, da Fathra Sojar je bil sam, da mu ni nihče pomagal izmed njegovih prijateljev in rojakov, kateri bi se bili postavili za njim in mu dali navdušenja. Toda ni jih bilo.

(Dalje sledi.)

Socialna Razmotrivanja

5. S socialno demokracijo je torej možna pač kooperacija od slučaja do slučaja, pri mnogih posameznih zahtevah in reformah, ni pa možna prava skupnost, ker nas loči najgloblja ideja, verska ideja. Marksizem je vera največja laž in socialno najkvarnejša prevara, drugim socialistom v najboljšem slučaju zasebna reč poedinca, le nekaterim kulturno pomenljiv, a časoven pojav; nam je vera življenski princip resnične blaginje za poedince in narode!

Vprašanje bi moglo biti le to: ko bi se socialna demokracija zares oprostila materializma in liberalizma — kar je seveda docela neverjetno — in bi sprejela v svoj program samo gospodarski socializem, ali bi vsaj tedaj mogli iti skupaj, ali kar je isto, ali moremo biti mi vsaj v gospodarskem oziru socialisti?

6. Gospodarski socializem, oproščen materialističnih in liberalnih primesi, bi zahteval socializacijo zemlje in kapitala, češ da je mogoče samo tako uveljaviti socialno pravičnost. Tak socializem torej ne bi trdil, da je zasebna lastnina zemljišča ali industrijskih podjetij a priori krivična. Tudi ne bi zahteval kar kratkoma nasilno popolne ekspropriacije, kakor da je res vsaka lastnina tatvina. Dal bi odškodnino, seveda ne ekvivalentne, ker prav to supponira, da so veleposestvi in velepodjetja izkoriščala delavske stanove in da je torej vsaj velik delež, četudi ne subjektivno, vendarle objektivno vsled gospodarskega kapitalističnega sistema dejansko krivično pridobljen. Če je n. pr. eden med vojsko obogatel za milijone, je ljudstvo za tiste milijone obubožalo. Nihče pa ne bo trdil, da se je vršila ta izprememba vsled dela in pridonosti enega ter nedelavnosti in lenobe drugih. Naj si bo torej kapitalist osebno še tako pošten in čisti vreden mož, objektivno gospodarski sistem, ki tako premikanje imetja omogočuje, ne more biti pravičen. Socializem torej sklepa, da treba dati kapitalistom primerno odškodnino, a zemljo in industrijska podjetja socializirati, ker se v današnjih razmerah ne dajo več strniti s socialno blaginjo.

7. Če socializem tako pojмимо, se zdi, da je ves socializem le še vprašanje socialne smotrnosti, namreč, kaj je za socialno blaginjo bolje, ali

sedanji gospodarski red, oz. nered, ali socializacija?

Ako ni kake možnosti v sredi, ki bi rešila sedanja nasprotja, bo šel razvoj brez dvoma v socializem. Socialni odpor proti kapitalizmu grozeče raste in kjer pride proletarijat do moči (Rusija, Nemčija, Ogrska), je povsod prvo socializacija. Usodno vprašanje je pa, ali bo ta razvoj res v blaginjo človeštva, to se pravi, ali je socializacija socialno smotrna?

8. Stari Aristoteles je končal kritiko Platonovega komunizma z besedami: "Komunizem je na videz kaj lep, a v dejanskem življenju nemogoč." To je čisto jasno za komunizem zemlje. Ljeningov načrt, da bi bila zemlja družabna last, a naj bi se n. pr. vsako tretje leto na novo porazdelila med kmete-delavce, se je takoj izpočetka ponesrečil, in le dobro znamenje je za pamet ruskega kmeta, da se je ponesrečil. Ljeningovci so ideologi, ki prav nič ne poznajo razmerja kmeta do zemlje. Kmet mora zemljo z ljubeznijo obdelovati, le tedaj bo zemlja rodila. Če bo imel kmet n. pr. njivo le za tri leta, jo bo izkoristil in izčrpal ter tako opustošil, ne bo je pa negoval in gnojil samo za druge, take nesebičnosti naj Ljeningovci na svetu nikar ne iščejo! Veselje do dela, to je prvo načelo vsega napredka. Kdor to ubija, ubija pogoje napredka. Zato se začenja prava kultura, kakor priča zgodovina, še le z zasebno lastjo zemlje. (Prim. Soc. 447.) Možen bi bil le način, da bi se last zemlje socializirala, a da bi se dajala zemlja kmetom v deden zakup. A ta način se stvarno komaj loči od prave zasebne lasti. Kar bi bila tedaj najemnina, je sedaj davek. Le pogoje bi tedaj družba lahko določevala, pod katerimi bi ostala zemlja v dednem zakupu, n. pr. da se mora res obdelovati in kako. Toda take zahteve družba lahko že sedaj uveljavlja. Seveda do neke meje, kakor se je pokazalo v vojski. A te meje bodo vedno enake, namreč take, da se kmetu ne ubija veselje do dela. V tem smislu je po pravici rekel Leon XIII. v okrožnici "Rerum novarum," da mora biti zasebna lastnina temelj socialnih reform. Pač pa naj bi se velika posestva, kolikor nasprotujejo socialni blaginji, odkupila in razdelila. Že l. 1889. je zapisal krščanski filozof je zuit Liberatore v svojih "Principi di economia sociale" znamenite besede: "Mi mislimo, da tiči v posesti čezmernega bogastva neka krivičnost nasproti drugim ljudem; onemogoči jim namreč, da bi tudi oni kaj imeli. Ker je množina tvarnih dobrin omejena, ostane tem manj za druge, čim več je bogastva nakopičenega v rokah nekaterih. Zato so množne velike latifundije nemoralne, razen če njih lastnik ki toliko dobrega store, da so bolj upravniki kakor pa lastniki." (V nemškem prevodu: Grundsätze der Volkswirtschaft, 1891, 330.)

RADA BI ZVEDELA

za mojo teto Terezijo Kosmač rojena Jelovčan v Dolenji Zetini, 7. na Polanskem. Prosim, ako kdo izmed cenjenih čitateljev za njen naslov, naj mi naznani, zakar se že vnaprej najlepše zahvaljujem. Miss Frances Mohorič, P. O. Shrabane, Box 18., Wash. Co., Pa.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim naročnikom in vsem prijateljem in dobrotnikom lista Edinosti v Clevelandu in vsej državi Ohio naznanjamo da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Edinost in Ave Maria. Kakor tudi za knjige, tiskovine in oglaste ter vse, ki je v zvezi z našim podjetjem.

Cenjene rojake in rojakinje prosimo, da mu gredo pri tem težavnem delovanju za katoliški tisk na roke in mu pomagajo istega širiti, da se ga zanese v sleherni slovensko hišo v vsaki naselbini. Potreba za katoliški tisk je velika, kar menda ni treba še posebej povdarjati. Zato vsi na delo in pomagajte zastopniku, da list pridobi kar največ novih naročnikov.

Tristo ta zelenih pa še en Zgunka pavr. Taku se že nejsma zmenil, deb vi mene taku farbal. Tistga pa že ne, pa še enkrat ne.

Vejste dons sm pa tak, de k bi Petr biv tukej deb ga prec taku preturru deb pomnu, da smart, pol pa še Vas in tistga Zafrnikovga atata. Vejste to je taku, kdr se Petrčki kej zmejša v glav pa Zeksarjev ata prec pome pišaja. Mislja, de sm jest negav kuratar de ga bom svariv pa padučvav, tu bi blu pa že mal preveč, če zdej nejma pame ti pol je sploh ne bo imov, sej star je zadost. Zdej k mu je tista marička torbco dala zdej nazadne pa še korbco pa pa ata mislja, de bom pa jest uziv nen mejst.

Pa če čte se pa še preksam de ne bom pa ne, pa magar če se prec skregama.

Pol pa še Vi pa Zafrnikov ata sta glih taka kukr hitr grem u Najjork je že pism prejt tam k jest pa vsi začnete lubi moj Pavle prid prec nazaj tukej te strašansk nucama, kaj mislte de sm jest milijonar de se bom samu sem pa ke vozu k b men Zafrnikov ata dal mal tiste irbšne od milijonskega funda ali pa Zeksarjev ata dal kašn cegnarček pa djal lej Pavle kulk sm profiterov od kranjskih delavcev na pa boš spet pršov kdr te bom nucov, b nič ne djav, al za suj gnar se vazu zmir sm pa ke, tejga pa ne bom mogu več posebno zdej k je mojga brateca tista marička taku sfiksala vejste, de me je špot se še kej prkazat med kranjce b prec s prstam name kazal kdu de sem.

Taku vidte u kakšnm kondišni sm, pa vse je kriv tist muj brat Petr tam v Najjork k je mislu, de ga vaben ne no-re zaštatap de bo marču. Zdej je pa sama marička pršla pa se je je taku ustrašu. de se je še na zadnje bav na kort jit.

Zdej pa nejmam več cajta Vam storje pravt pa nej se dobr imaja

Vaš Pavle.

MARY SLUGA
IZUČENA BABICA
1858 — West 22nd Street.

Phone:
Canal 5793

Se priporoča Slovenkam zlasti Prekmurskim Slovenkam za pomoč pri porodih.

DR. J. V. ŽUPNIK
Zobozdravnik

6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki.

Phone:
Randolph 7416
Princeton 2402 R.

— Chicago. — Radi silne goste megle predvčerajšnjim se je pripetilo več nesreč. Samo pri raznih avtomobilskih koalizijah je bilo nad 30 oseb več ali manj poškodovanih.

— Harrisburg, Pa. — Guverner Pinchot države Pennsylvanije je bolan. Ima neko ušesno bolezen, ki ga čez dalje bolj trga po glavi. Vse se-

stanke, ki je imel določene z raznimi strankami je moral vsled boleznih preklcati.

— Chicago. — V Sherman hotelu je včeraj oropal neki ropar Mr. Herman Slifka. Sledil mu je v hotel. Ko je Slifka odšel na stranišče, ga je ropar od zunaj zaklenil smuknil hitro v njegovo sobo in mu pobral več blaga in \$70 v gotovini.

Rojaki podpirajte tiste trgovce, ki oglašajo v vašem listu!

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE

Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

NAGRADE

Mesec Februar je proglašen za mesec katoliška tiska, zato naj tekem tega časa vsak nekaj stori za katoliški tisk.

ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI ZA DESET POL-LETNIH NAROČNIKOV

bo dobil vsakdo po šest komadov žlic, večjih in malih, šest vilic, šest nožev in nož za maslo vse lepo poniklano, kakoršno ostanejo trajno. Vse je vloženo v lepi baksi narejeni iz javorjevega lesa. To bo krasen spomin, ki bo vas leta in leta spominjal, kdaj da ste agitirali za katoliški list Edinost.

Ta nagrada bo zlasti prav prišla za naše gospodinje. Tudi imate priliko da si nabavite lepe namizne stvari brezplačno.

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo krasen VOJAŠKI DALJNOGLED, ki je jako močan. Daljnogled je v lepi usnjati škatlji na jermenu, da se ga nosi na ramepi. Je jako lep dar za vsakogar.

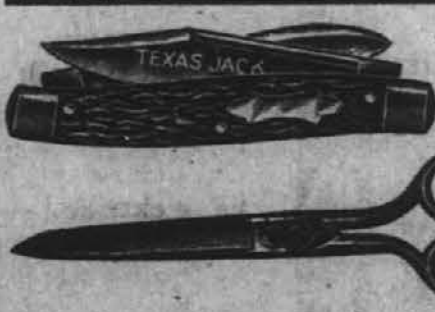

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo KRASEN POZLAČEN KRIŽ, ki je 12 col in pol visok in je pravi kras za vsako katoliško hišo. Zlati pride prav, ko pride duhovnik v hišo h bolnikom. Lepšega dara za krščansko hišo ni, kakor lep križ, ki človeka spominja na Križanega, ki je za nas trpel. Naj pride ta križ vsako slovensko katoliški hišo kot spomin, na agitacijo za list Edinost.

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE

dobi vsakdo lepo močno električno SVETILKO "FLASH LIGHT," ki je močno narejena in ima tudi močno baterijo. Ta luč je zelo pripravna za ponoči, kadar jo človek potrebuje. Zlasti je dobra za rudarje v rudnikih. Tudi to je lep spomin za vsakega.

ZA ENEGA NOVEGA NAROČNIKA ALI DVA POL-LETNA

dobi vsakdo lep žepninož in lepe poniklane škarje, kakor vidite oba komada na tej sliki. ZA ENEGA POL-LETNEGA NAROČNIKA pa dobi vsakdo en žepni nož ali pa ene škarje, katero že si hoče izbrati.

Tako je razpisana za vsakega lepa nagrada. Rojaki sedaj pa na delo in pokažimo tekem teh dveh mesecev, ki sta določena za nabiranje novih naročnikov, kaj zmoremo, ako hočemo. Naj v tem času kaj stori sleherni naš naročnik za svoj katoliški list Edinost.

EDINOST

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS.

